

24.1.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Helsingin kaupunginkanslia/ Talous- ja suunnitte-
luosasto
Riikka Henriksson
PL 20
Pohjoisesplanadi 15-17
00099 Helsingin kaupunki

Sosiaali- ja terveystoimen selvitys toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista

HEL 2019-011077 T 02 02 01

Talousarvion noudattamishojjeiden mukaan lauta- ja johtokuntien on annettava selvitys toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista siten, että selvitykset voidaan käsitellä kaupunginvaltuustossa ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista. Em. selvitysten tulee olla kaupunginkansliassa viimeistään 30.1.2020.

Sosiaali- ja terveystoimi antaa alustavan selvityksen kaupunginkanslialle vuoden 2019 toteutumatta jääneistä sitovista toiminnallisista tavoitteista. Sosiaali- ja terveyslautakunta käsittelee asiaa 4.2.2020 ja antaa selvityksen kaupunginhallitukselle toteutumatta jääneistä tavoitteista.

Sosiaali- ja terveystoimella oli neljä kaupunkistrategiaan pohjautuvaa sitovaa toiminnallista tavoitetta, joissa kaikissa oli useampia mittareita. Sitovan toiminnallisen tavoitteen katsotaan toteutuvan vain, jos tavoitteen kaikki mittarit toteutuivat.

Sosiaali- ja terveystoimen sitovista toiminnallisista tavoitteista jäi toteutumatta seuraavat tavoitteet ja niiden mittarit;

1. Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä.

- mittari: psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2018 verrattuna avohoidon laadullisella kehittämisellä ja sen eri muotoja vahvistamalla

- mittari: tehdyt liikkumissopimukset säännöllisen kotihoidon asiakkaille

2. Palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saavutettavissa.

24.1.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

- mittari: Asiakas pääsee lääkärin kiireettömälle vastaanotolle keskimäärin 10 vuorokauden sisällä (T3 ≤ 10 vrk eli kolmas vapaa ajanvapausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani)

- mittari: T3 on vuoden lopussa alle 20 vuorokautta kaikilla terveystoimialalla

3. Toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottava.

- mittari: Ympäri vuorokautisessa hoivassa olevien hoitovuorokaudet lisääntyvät 50 hoitopaikan verran

Sitova toiminnallinen tavoite ”parannamme asiakaskokemusta ja asiakastytyväisyyttä” toteutui kaikkien mittareiden osalta.

Kaikki sitovat toiminnalliset tavoitteet ja niiden mittarit ovat tämän asian liitteenä 1.

Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä:

Vuonna 2019 psykiatrian avohoidossa oli hoidossa noin 1 000 potilasta vähemmän kuin vuonna 2018 (25 921 avohoitopotilasta vuonna 2018 ja 24 898 avohoitopotilasta vuonna 2019). Noin 6,4 % avohoitopotilasta on ollut sairaalahoidossa molempina vuosina, mutta vuonna 2019 sairaalahoidossa olleiden avohoitopotilaiden hoitajaksot olivat laskennallisesti noin kolme (3) vuorokautta pidempiä kuin vuonna 2018. Sitovan toiminnallisen tavoitteen tunnusluvun laskennassa sairaalahoidossa olleiden avohoitopotilaiden hoitopäivät jaetaan kaikille avohoitopotilaille: 31.12.18 tunnusluku oli 2,14 ja 31.12.19 tunnusluku oli 2,34. Tavoitteena oli, että vuoden 2019 tunnusluku on pienempi kuin vuoden 2018 tunnusluku. Tavoitetta ei saavutettu.

Intensiiviseen liikkuvaan avohoitoon sekä sairaalan ja avohoidon väliin yhteistyöhön on suunnattu lisäresurssia sisäistä työnjakoa ja toimintatapaa kehittämällä. Henkilöstön saatavuus muiden kuin lääkäreiden osalta on ollut hyvä. Psykiatriseen avohoitoon on hankittu lääkäripalveluita ostopalveluna. Myös erikoistuvien lääkäreiden rekrytoinnissa on ollut haasteita.

Liikkumissuunnitelman käyttöön ottoa kaikissa kotihoitoyksiköissä on kehitetty systemaattisesti. Lähipalvelualueet ovat edenneet eri tahtia ja kattavuudessa on vielä eroja lähipalvelualueiden välillä. Työntekijöiden vaihtuvuus, rekrytoinnin haasteet, lyhytaikaisten sijaisten suuri määrä ja asiakkaiden vaihtuvuus ovat vaikuttaneet siihen kuinka nopeasti kattavuutta on pystytty laajentamaan. Kokonaiskattavuus (69,1%) on kasvanut merkittävästi kohti tavoitetta, kasvua on ollut 20 % edellisen vuo-

24.1.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

---

den lopusta. Tavoitteesta, että liikkumissopimuksia olisi tehty 70%:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista jäätiin vain 0,9%.

Palvelumme ovat lähellä helsinkiläisiä ja saavutettavissa:

Terveysasemien kiireettömän hoidon osalta mittarina oli, että asiakas pääsee lääkärin kiireettömälle vastaanottoajalle keskimäärin 10 vuorokauden sisällä (kolmas vapaa aika kalenteripäivissä, T3 alle 10 vuorokautta). Tavoite ei toteutunut ja keskimääräinen T3 aika oli 25 vuorokautta. Myöskään mittari, että T3 on kaikilla terveysasemilla vuoden lopussa alle 20 vuorokautta kaikilla terveysasemilla ei toteutunut. T3 aika oli alle 20 vuorokautta kuudella (6) terveysasemalla.

Terveyskeskuslääkäreiden viroista 74 prosenttia oli täytetty vakinaisella viranhaltijalla, ja kokonaan hoitamattomia virkoja oli 20 prosenttia jouluukuussa. Palveluja tarjotaan terveysasemilta enenevässä määrin muuten kuin lääkärivastaanottojen muodossa. Terveysasemat ovat lisänneet sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontaktissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta, Omaolo-palvelun laajentuminen ja Apotin Maisa-portaalin käyttöönotto lokakuussa 2020. Edellä mainitut sähköiset palvelut vapauttavat lääkärin aikaa potilasta-paamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaaminen järkevällä työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalvelujen kuntoon saattamisella.

Lääkärivajeen vuoksi Helsingin terveysasemat ottivat käyttöön suoraostosetelin helmikuussa 2019 ja palvelusetelin lokakuussa 2019 lääkärin vastaanottojen tarjoamiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta. Lisäksi vuoden 2020 aikana valmistellaan terveysasemapalvelujen osalta sosiaali- ja terveyslautakunnalle esitys 1-2 terveysaseman palvelujen ulkoistamisesta.

Helsingissä terveysasemalääkäreiden palkkataso on selkeästi alhaisempi verrattuna muihin pääkaupunkiseudun kuntiin. Terveysasemalääkäreiden saatavuuden parantamiseksi maksetaan vuoden 2020 alusta kaikille terveysasemien potilastyötä tekeville lääkäreille määräraikaista tehtävälisää, joka on täyttä työaikaa tekevillä 1000 euroa kuukaudessa. Lisäksi Helsingin palkkakehitysohjelma tuo kaikille lääkäreille 250 euron pysyvän palkankorotuksen. Lääkärirekrytointin tehostamiseksi on hankittu rekrytointiapua ulkoiselta palveluntuottajalta ja käynnistetty yhdessä henkilöstöpalvelujen kanssa hanke, jossa yhteinäistetään rekrytointiprosessit, monipuolistetaan markkinointia ja lisätään Helsingin houkuttelevuutta työpaikkana.

24.1.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Terveysasemat ja sisätautipoliklinikka -palvelun johtamista on uudistettu, jotta mahdollistetaan aikaisempaa vahvempi suunnittelu- ja johtamistyö alueellisissa monialaisissa palveluissa. Tämän lisäksi terveystoimialan johtamista kehitetään vahvistamalla johdon osaamista ja vaikkeinnuttamalla Lean-menetelmien käyttö toiminnassa.

Toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottava:

Mittari ”ympäri vuorokautisen hoidon määrä kasvaa 50 paikan verran vuoteen 2018 verrattuna” ei toteutunut. Kokonaisuutena paikkamäärä pysyi edellisen vuoden tasolla, mutta yli 75-vuotiaiden osalta laskennallinen paikkamäärä kasvoi 49,4 paikan verran. Laitoshoidon asumisvuorokaudet vähenivät suunnitellusti ja korvattiin tehostetulla palveluasumisella. Kontulan seniorikeskuksen laajennusosa valmistuu suunniteltua aiemmin keväällä 2020 ja sinne siirtyy Rudolfista 69 paikkaa. Paikkojen vähennys Rudolfissa toteutettiin paikkojen vapautuessa, mikä tapahtui ennakoitua nopeammassa tahdissa. Ostovolyymia ei pystytty kasvattamaan suunnitellusti johtuen palvelun tuottajien hoitohenkilökunnan rekrytointivaikeuksista, jonka vuoksi paikkoja ei pystytty avaamaan.

Lisätiedot

Marja Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Liitteet

1 [Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2019](#)